

Megjelenik a lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetnek minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához címzett levelekben. Ára évenként 3. félre 6, félre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentgyörgy utcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden négy hasábon egy sor után 4 pkrért közölhetők; folytonos hirdetésekétől ill. pcr elengedhetik. Mindenik hirdetésre 15 pkr helyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatok sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

PUSZTA BESZÉD

Sokáig néztem azt az üstököszt, mely az emberiség oly vészes előjósolati közt láthatárunkon megjelent.

Néztem s gondolkodtam, mi tette azt oly nagyszerűvé, hogy nemcsak a tudományok csarnokaiban lakók, de nyája mellett a legutolsó pásztorgyerek is vele foglalkozott?

Es úgy találtam, hogy az, mi az egész világ figyelmét lekötö, sugárüstökének a többi égi testek sugárzásától kiváló és egy általunk láthatatlan célpontra tartó iránya.

Idegen vándor levén ő az égi testek közt, idegen szelja is lehet bujdosásának, s ki tudja, sugárailól az ég minő táján vesz világságot egy testvér csillaga?

Ha ő oly szétszóródó sugárzással jelenék meg, mint a többi álló csillagok, talán nem tűntetné ki magát irányukban mint idegen, talán kevesen vennék észre nem kitűnő fény-gömbjéből, hogy miriad társai közt megjelent; de éppen ezáltal elveszténé jelentőségét, el maga irányában azon nagy figyelmet, melyet a föld, s talán minden égi testek létehető lakói iránta tanúsítanak.

Es volna az emberi szem előtt hasonló egy futó fényhez; legfeljebb a buvárkodó tudomány venné észre évezredes megjelenését, s szólana róla bámulattal, melyen a világ nagy része semmi különöst nem talál.

Nem emelem soha szemeimet úgy az ég felé, hogy nemzetem ne jusson eszembe; az égből képzeljük létezni a népek atyját.

Az üstökösztől is csak hozzánk szálltak vissza gondolataim.

Ilyenek valánk mi Európa népei közt; kiváltképpen azon fény-gömb előnyeit, mely a köztünk élő nép-rendszerben az egyes népek lényegét képezte; hódoltunk hamar a kereszténység zászlójának, s ellenségként bántunk Európa érdekében, Ázsiából előnyomuló vérrokonunkkal, s tán még most is élhet a világ emlékezetében azon dalias harcok híre, melyeknek köszönheti

Róma egy részről, hogy a Capitoliumra helyezett kereszteteket soha, egy napig is, a félhold nem váltotta fel.

Később a poroszok ellen Ausztria épességét mi tartottuk meg egy szóval, s azazal a véráldozattal, a mi e szót követte.

Igy tettük nevünket érvényessé Európa érdekében, melylyel közvetőleg, s a birodalom érdekében, melylyel apostoli koronánk által közvetlenül szövetkeznék.

De a mi nekünk kiváló sajtáságunkat adta, a mi minket mostani pályatérünkig kísért, az messze az ősidők kódéba visszaható üstökös: a minden európai nemzetiségek rendszerétől eltérő eredeti szép nyelve, s ezen alapul fényes nemzetiség.

Európa egy része ezen üstökös felfogásában oly kisszerű, mint ama vándorcsillag irányában a buta nép. ... Harczot s háborút jósol az éretlen tömeg abból, a miből a valódi tudományosság a minden-égit teremítőjének mérhetlen nagyságát ismeri fel; a miről eszmét vesz magának láthatatlan égi testek csoportozatáról, s az ür végtelenében tenyésző végtelen életéről.

A mi nemzeti civilizációnk rémkép sokaknál, míg a tudomány kezdő fölkeresni ezen kincs múltját, s a homályos múltkor történeteit fogja földeríteni üstökös sugáránál.

Békebelezve Európa népei közé, mint tagjai a közös társadalomnak, tartozunk társadalmi irányunkat a közökhöz idomítani; de mint nemzet iránt, tartozik a világtársadalom is irántunk kölcsönös kegyelettel, s eszebb sajtáságunk iránt rokon-szenyvél.

Roszkertész az, ki mind csak egy fajta gyümölcsöt, s mind csak egyszínű virágot termeszt; s mit mondanánk a francziáról, ha egyszerre az egész világot francziává akarna tenni?

Nem is kísértelt még hasonlót semmi hatalom; de önkéntesen, vagy nyomások miatt elgyengülve, népek olvadtak be népekbe; elvesztett egy vándorcsillag a másik mellett, mert gondatlan volt elhul-latni üstökét.

Ha mi magyarok tisztába jönnek az-

zal, hogy a mi Európa előtt legfontosabbá tesz, éppen az, a mi tőle sájlal elkülönít, a nemzetiség; vagyis, ha miután ezzel tisztában vagyunk, igyekeznénk ezen megkülönböztető sajtáságunk tényezőit szilárd kezekkel nem csak megtartani, de kelő fénybe helyezni: akkor nem mutathatnánk a lapok oly szomorító statisztikai számot fel, hogy hat millió magyar csak öt-ezer példányban járja saját nemzeti lapjait, míg idegen lapot huszonezeret hozat be; hogy egy valamire való tudományos vállalat nem állhat fenn subvenczió nélkül; hogy a nemzet színházában Thalia helyét, az érzékiségre ható Terpsychoreval, s a mulattató Apollóval akarják elfoglaltatni, hol végre hazafiak helyett sybaritákból alakuljon egy közönség. ...

De miért irjam tovább; eltűnt az üstökös, hadd hullassuk mi is üstökünket, s majd énekeljenek havasi pásztor-unokáink „régi dalt, régi dicsőségről!”

Dózsa D.

A hadsereg kiegészítését illető törvény.

(Folytatás.)

17. c. 11. A rabbinusok. 12. A rabbinusi jelöltek a) a míg a kormánytól nyilvánosnak elismert rabbinusnövélében vannak, ha feddhetetlen magokviselését és tanulmányai jó előhaladását bebizonyítják, azután b) három évig miután tanulmányaikat ily intézetben sikeresen végezték, ha képességükről a rabbinusi állomásra rabbinustól, jó magokviseléséről és arról, hogy a rabbinusi jelöltek közé tartoznak, a kerületi közigazgatási hatóságtól bizonyítványt tudnak felmutatni.

18. c. 13. Az állam tisztviselői, ide értve a fölésketett fogalmazási gyakornokokat, és az állam hatóságok fölésketett növédekét. 14. Közpénzalapok, országos képviselői testületek és közigazgatási tisztséggel felruházott községi hivatalok tisztviselői, ha e tisztviselők alkalmazására a jog- és államtudományi tanulmányok bevégezésének bizonyítása megkívántatott.

19. c. 15. A nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott tanítézetek, — ide értve a népiskolákat is — tanárai és tanítói, ha az iskolai hatóságtól állandóan alkalmazva vannak. 16. Az ausztriai egyetemeken graduált minden karbeli tudorok.

20. c. 17. A rendes nyilvános tanulók egyetemen, jogakademián, a bécsi keleti akademián, fegyvernasiumban és bányászati akademián, a) ha feddhetetlen erkölcsi magaviseletet, és általános kitűnő fokozatot, vagy ha a tanintézetben ily általános fokozatot nem adnak, minden tantárgyból kitűnő fokozatot bizonyítanak. A gymnasium bevégezésével nyert érettségi bizonyítványt éppen oly érvényű mint a fennebbi bizonyosság, b) tanulók, a kik az azelőtt való évben az oly tanintézetben voltak, a hol nincsenek félévi vagy évi vizsgák, be kell hogy bizonyítsák, hogy a legközelebb lefolyt iskola-évben erkölcsi tekintetben feddhetetlenek voltak, és minden főtantárgyra néve egy beszélgetési vizsgával meg kell hogy mutassák, hogy kitűnő sikerrel részesültek a tanításban. c) A jog- és államtudományok hallgatóinál elégséges a bizonyítvány a múlt évben letett államvizsgáról, ha abban képeseknek vannak nyilvánítva. E fölmentések a tanulókra néve érvényesek maradnak még a tanulmányok bevégezésére következő első újonczozásnál, a tudorságra vagy gymnasiumi tanítói pályára készülőknek még két évig, ha az elsőbbség legalább egy szigorlaton átesetek, az utóbbiak a második évben tanítói képességek bizonyítványát bemutatják.

21. c. 18. Örökölt és oszthatlan parasztagadások tulajdonosai, ha rendszeren ott laknak, gazdaságukat magok folytatják, és a földjövédelmet őt személyből álló család eltartására elégséges. 19. Az e cikkből körüli parasztiellkek tulajdonosának vagy özvegy tulajdonosnéjának egyetlen fia, vagy ha fia nincs, egyetlen unokája, ha úgy tulajdonosra vagy tulajdonosnőre néve, mint a fiut vagy unokát illetőleg a 13. cikkben kijelölt viszonyok közt e fia vagy unoka besorozása által a gazdaságnak el kellene pusztulnia.

22. c. A chirurgia magisterei és patronusai, okleveles gyógyszerészek és baromorosok, ha a sors a sorozásnál érné őket, a mennyire lehet, csak katonai orvosi szolgálattételre használandók.

23. c. A seregbe-állás alól való fölmentésről, fölmentési díj fizetése mellett, az 1858 februárius 22-ki rendszabály határoz.

24. c. A ki a 14-től a 20-ikig bezárólag számozott ezikké valamelyikében foglalt határozatok alapján a seregbe-állás alól fel volt mentve, és e fölmentési igényéről későbbben lemond, vagy az arra szükséges föltétel teljesítését elmulasztja a nélkül, hogy másra tett volna szert, a 3. cikkben meghatározott évek alatt a seregbe-állás kötelessége alá esik, még pedig azon korosztályba, a melyben a fölmentést megnyerte volt (30. c.)

(Folytatjuk.)

A KIRGIZEKRŐL

(Folytatás.)

Félvén, nehogy a vész utolsó segély-forrásunktól is megfoszson, levágtunk egy nagy csomó juhot, s husukat a földbe ástuk, nagyon ügyeltünk, hogy szárított eledelünk el ne fogyanak. Szerencsére a tehetősebb kirgizeknek tábla-theájok *) meglehetősen mennyiségben volt, melyből naponként sokat elfogyasztánk; elsőben tej, vaj és sóval levesnek készítették, s midőn a tej és vaj elfogyott, csak sóval és juhval. Ez ital megtartá erőmet. A rozsiszót, melyet Árzálán Orenburgban vásárolt volt, csemegéül szolgált. A kirgizeknek kenyerek nincsen, hanem megfőzik a lisztet, mint a darát s szőnen valami kalács-félt sütnék belőle. A zultánnak egyedül volt egy kicsi rizse, mit a nők és betegek számára tartogatott. Nem voltak ugyan éhen-holtak, de nyájaink elpusztultával erre volt kilátásunk.

Végre elszűnt az éjszaki szél, helyébe jött a déli, a föld ismét földül kezdett; a marhadég is esendült, hanem mi teljesen segélytelenül voltunk. Ha külről segély nem jött, úgy az éhség tavaszig bennünket megtizedel: ezt mind láttuk, anélkül, hogy tudnók, mi tevők legyünk. Némelyek beszéltek, jó volna orosz szolgálatba állani; mások a kántól akartak segélyt kérni. Árzálán elhatározá, a bajnak egy merész csapással véget vetni. Egy nap összehívta az öregeseket, *) ki miután a vezéri sátor előtti gyepre telepedtek, s egy-egy pipát vettek, így szólt hozzájuk: „Kötelességem javatok felett örködni. Megteszek mindent, a mit tudok. Azon

jóakat daczára, mely lekésit, nem távoztathattam el ezen oly rettenetes tél következményeit, se nyájaink elpusztulását. S nem titkolom, hogy még nagyobb veszély fenyeget. Ellenőseink, értesülve gyöngeségünkről és nyomorunkról, aulánkra akarnak rohanni, s bennünket vagy egy lábíg levágni, vagy rabzolgákká tenni. Csak elszánt tett menthet meg. A sürgető vészben jobb, ha az ember erőteljes ellenállás által igyekszik a veszély elől menekülni, mintha gyáván várja a végsőapást. Értésültem, miképp gazdag karaván fog sivatagjainkba áthúzódni, s törzsünk ellensége, Altyné zultán, legvalószínűbb bajnokaival képezeni a kíséretet. Pattanjunk lovainkra, s csapjunk rájuk, — támadjuk meg mindenfelől a karavánt, vegyük el; s így szabadítsuk meg magunkat egyszerre az ellenségtől, és az éhségtől.

Ez véleményem. Adjatok elő derék harczo-sainknak. Ki megveti a halált, ki törzset a nyomor- és gyalázattól meg akarja szabadítani, — az követ engem. Csak önkénteseket veszek magam mellé.

Néhányan az öregek közül felelni akartak, de Árzálán méltósággal fölfelelkedék, s így szólt: „Ismétlem, senkise kénszeríték, hogy velem jöjjen. Ki tervemről tudni nem akar, itthon marad, s elmentem után gondoljon, a mit tesz. Jelenben kerlek, menjetek, s adjatok hírül szavaimat a tieiteknek, minden toldás nélkül. Ha meghallom, hogy valamelyiketek merészkedik ellene beszélni, s a vizslyt magvát hinteni elő, akkor emlékeztetem, hogy Árzálán zultán korbaes- kötel- és törrel rendelkezik.

Az öregek visszavonultak; Árzálán engem benmarasztalt. — S te, Iván, szólt, követse-e, vagy a hölgyeknél maradsz?

— Én határozom. Követlek tűzbe, vízbe, — mindenhová!

Árzálán a földre ult, gondolkodik, s pilla-

natnyi hallgatás után ezt mondá: „Iván! gondold meg jól. Mi csaknem a bizonyos halállal menünk szemközt. Kétségbeesett állapotunkban szinte semmi más menekvési módot nem látok, mint a háborút. De erős, viték férfiakkal lesz dolgunk, kik hihetőleg még egyszer annyit számmal lesznek, mint mi; — s ha nem győzünk, halál vár reánk. Mint főnöknek, el kell a veszélyt rejtőnem enyéim elől, s bátorítanom őket elszántság- és biztatásaim által. — De hozzád nyílt akarok lenni; téged sajnálalak. Légy szabad. Vedd lovamat, és siess vissza hazádba. Miért vennél részt szerencsétlen sorsunkban?!

A jó zultánnak karjaiba borultam, s heves fölindulás és könyök között így felelek: „Nem, — nem hagyok el a veszélyben. Ne mulja felül nagylelkűségem a kirgiz az orost. Te éltet mentetted meg, fiad, barátodkint tartottál, midőn rabzolgáld valék; megtanítottál a fegyverhordozásra, — s én méltatlan volnék a szabadságra, kislelkű volnék, ha egy élet-halál-csata napja előtt elszaladnék. — El nem hagyok, — oldaladon vívok, testemmel fedezlek, veled halok meg, vagy veled örvelek a győzedelmen. Árzálán érzékenyen hallgatá beszédem. — Legyen, mondá, s keblehez szorított.

Már következő reggel, százan legjobb vitézeink közül készen voltak az indulásra. Ezeket kívül husz ember volt megbízva a podgyász, lovakat és tevéket hajítani, melyeken az eleség vala. Nagy bámulatomra nem láttam, hogy a nők könyeznének, sohajtoznának férjeik és szeretőik elválásakor. Kik fájdalomokat el nem rejtettek, lakásukban maradtak. Mások leültök szemmel, halgatva nézték el az elutazásrai készüléket. E nyugodt bánat, e látszólagos érzékeltenség, melyekben hatottak a bajnokok szívére, mintán a fájdalom leghangosabb kitérősei.

Árzálán gazdag bundával, szilaj lovon jelent meg. A nők, öregek, és azon férfiak felé

fordulván, kik az aula védelmére honn maradtak, mindnyájuktól búcsút vett, — s vágatla rohant a sivatagnak; a harcosok követték, rokonok, s barátjaikat jelek által köszöntve. Midőn már oly távol valánk, hogy csak a sátrainkból felszálló füstöt láthatók, megállapodtunk, tevéinknek az utánunk jöveire időt adni.

Az első éjlet egy domb mellett töltöttük. A lovakat a környéken szabadon eresztettük legelni; a tanya körül öröket állítottunk, s tüzet rakván, mellette pokróczokra heveredtünk. Más reggel ugyanily rendben indultunk meg a Syrdarú folyam irányában, s a sirdomb-sorokhoz, és a nap járásához igazítottuk utunkat; éjjel a csillagzatok állását vettük vezetőül. Soká mentünk, a nélkül, hogy emberi lelket láttunk volna; heted napon, nap lementekor a távolban füstöt vettünk észre. — Kezdetben aulának gondoltuk, de néhány előre küldött lovasonk értesített, hogy karaván éji szállása. Megállottunk, s Árzálán elhatározá, miképp a dolgot az éj védelme alatt szorosan megvizsgáljandja, s ha az a karaván, melyet várunk, úgy holnap megtámadjuk, s szándékunkat végre hajtuk.

Nyolczan legretenthetlenebb bajnokaink közül, három oldalról, közeledtek a karavánhoz. Négyök a többiekkel előbbre nyomulván, egy kis tö nádasra mellé rejtetett, oly előre, hogy hallhatták a kiáltott örök csevegéseit, s színről-színre láthaták az ellent. Ekközben teljesen csatakeszen állottunk, elszántan, hogy az ellenség mozdulatára hirtőkeinket megmentendők, — őket megrohanjuk; de ezek baj nélkül vitték véghez megbízatásukat. Visszatérvén értesítették, hogy a karaván csakugyan az, a melyet keresünk, de az őrizet igen számos, s az éjjeli megtámadás nagyon veszélyes, mivel a kelme-csomagokból véderősség-formát alkottak, s a tanyát fegyveres őrséggel keményen meg-
(Folytatjuk.)

*) Ez a legdurvább, s így legolcsóbb tea, főleg Szibéria mongol népeinél van használatban. Táblájában, téglá alakban, ésszenyomva árnyálják, s a kínai határ-
szélén pénz helyett használják, a miért mindent ily táblákra becsülnék.

**) Az öregek és családfelek, kik a nép előjárói.

KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS

Konstantinápoly, okt. 5-kén, 1858. — A takarékszövetkezeti reformok nagyszerű merész lépésként halad a Rizza pascha tanácsolt nagyr; arról beszélnek, hogy különböző miniszteriumoknál alkalmazott sok ingylen hivatalkók számát, melyet 2000-re tesznek, felére fogják leszállítani, ez meglehetősen elégtelenséget idéz, már mint rebesztett hír is, a felső birocraia körében, mert csaknem minden pashák s felsőbb hivatalkók fia itt voltak alkalmazva igen nagy fizetések mellett, ezen alkalmazások voltak a z o n l e p c s ö k, melyekről aztán gyakran, még mint gyerekek, a legnagyobb hivatalkók szöktek fel egy ugrással, segítettve nem annyira az érdem, mint a pártfogolás által.

Ugyanakkor, midőn lord Redcliffe a nagyurnál tette látogatását, azaz múlt h 25-dikén, tette búcsú látogatását Feruk khán, s mult szerdán a triesti Lloyd-lászló által rendelkezésére adott Trebizonda nevű gőzcsón elutazott Trebizondba, öt futár érkezett a shah-tól, sietendők elutasítását.

Ugyan szerdán utazott el a Cydnus nevű gőzcsón Thouvenel, a francia köv, régen nyert szabadságát igénybe vévén; úgy látszik, hogy a nemes köv nem élhet ugyanazon légkörben az öreg Redcliffel.

A cometa még mindig egünkön ékeskedik, hosszú sörénye mindinkább nő s terjed, csak az a változással, hogy eltakarta a keleti kéjlelem-szeretettel s este későbbben nyugszik le, s reggel későbbben kel föl, eddig 3 1/2-kor lehetett látni, most már egész 5 óráig elheverez ragyogó csillagok ékítették a kék párnáján, s hogy észrevehetőleg éjszakra délre húzódik, hosszú sörénye mindig a nagy-medvére menő ívet képez; a törökök többféle jóslatai között ilyent is hallék, hogy az az Iszlámnak nemsokára kitörendő keresztény-irtó háborúját jelöl; hosszú farka nem más, mint Allah seprője, melylyel a hitetleneket elseprendi az ígért földjéről.

Rumeliából jövő hírek a Maricza féltelen garázdálkodásának szomorú híreit közlik; Philippopolisban ezernél több ház omlott össze, 60 embert temetve romjai közé; a kárt többre teszik csak Philippopolisban 15 millió piasternak.

Bazaresikban 500 ház omlott össze; Adrianápoly aránylag kevesebbet szenvedett, csak külvárosainak alantabb fekvő házait lepte el a víz.

Trebizondból írják, hogy az Erzerumtól nem messze lévő karapatini hegységben egy Persiából jövő nagy karavánt kifosztottak a rablók.

Hogy mikint mennek a dolgok Törökországban, a k. egy kis példája, mi nem régt történt, t. i. a kereszténység által lakott negyedben, aláírás után egy part-erősítvényt (quai) csináltak a lakosok, hogy házaikat a nyugtalan tenger hullámaival biztosítsák, hogy a városi szepiczik s a sétat kedvelőknek legyen egy szép tiszta helyek, de ezen újítás a kaikosniknak (csokakosok) sehogyse tetszett, mert ők ott szokták azelőtt partra húzni csónakaikat, s egy néhány száz lépessel alább menni pedig restelletek; megérkezik az új kormányzó Izet pasha, s a kaikos egy körlevelet adnak be az új kormányzóhoz, hogy az ő kéjelmeiket gátló part-erősítvényt rontassa le; a pasha egy bizottmányt nevez ki, a nélkül, hogy legalább kísélt volna megnézni a kérdéses helyet; a bizottmány (melyet megvesztegettek az illetők) jelentésének az lett következménye, hogy a pasha rendeletet adott, hogy a part-erősítvényt rontassék le. Ez aztán törökös eljárás, de itt magában a fővárosban se megy ez másképpen, például a Galatáról Pérára vezető utcát igazítják jelenleg egy lengyel mérnök terve szerint, a ki akármilyen elszántság, csak mérnök nem; mert ugyanis az út egy kissé meredek lévén, azt ő meg akarta egyenesíttetni, s ezt olyformán vitte ki, hogy a domb magaslátát el leasát egy ölynyire, s alól feltöltette több lábnyi magasságra; ez igen szép s kéjlelmes a lovagokra nézve, de azon házak lakói s birtokosaira nézve korántse, mert akkor midőn a magaslátán lévő házak ajtai most egy ölyny magasságra vannak a levegőben, az alatt fekvő házak és boltok ajtai előtt úgy feltöltetett az út, hogy be se lehet menni s az ablakokból kell át csinálni; ezen kis kellemetlenséghez az is járul a magaslátán lakóknak, hogy házaik alapjai kiásvatván, maholnap könnyen a járók-mérnök fejére dőlhetnek; még az is, hogy az út szűk lévén, tilos lépdeket csinálni az útra, s így ha ki akarnak járni, vagy belől kell pincze garádciot csinálni, vagy kötel-hágcsón járni ki, a mely körülmény a kalandokat kedvelőkre igen érdekes lehet, kötel-lajtorján mászhatván kedvesek látogatására, de alig hiszem, hogy crenolint-pártoló hölgyek ezen új divatu ascensiót nagyon szeretnék; még mindezek azon kis kellemetlenség is járul az ezen utcában lévő sok boltok bérliére, hogy már két hó óta az utca el van zárva, s így senki se járhatván ottan, kereskedések egészen megszűnt s kárpótlást pedig csak a nagy haragnál kereshetnek; s midőn mindez kész volt, a föld szépen kiegyenlítő, akkor eszökbé jutott, hogy elfeledtek kánalást ázni, s a vízvezetés csöveit berakni, újra felforgatták a földet s elkészítették azt, s

midőn ez készen volt, újra kiegyenlítették a földet s elkezdették kövezni; de akkor eszökbé jutott, hogy már Pérában gázvilágítás lévén, azt le kellene Galatára is vezetni, (hogy így legalább láthassa azt, kit sorsa este Galatára vezet, mikint ugrik ki gyilkosával a lesben lévő görög vagy máltai legyilkolására, s ne kelljen szomorúan sötétben meghalnia, a nélkül, hogy láthatná, milyen szépen fénylik a gáznál a törököknek vasa; mert hisz a rendőrségnek kisebb gondja is nagyobb annál, hogy ily eseteket gátloljon, hogy figyelme ilyen kicsinyeszerű dolgokra kiterjedjen), s felásták újra az utcát s le-tették a gáz csöveit; s most nemsokára elkezdődik a téli esőzés, akkor csak nem lehet követelni, hogy a szegény munkás kitégye magát az elemek dühének, s a munka félbemaradand, várva a nevelő tavasz visszatértét s a fulemle bájos megszólalását, s járhat aztán az ember (ezen egyedüli útján a kikötőnek, ha 1/2 órát nem akar kerülni) térdig erő sárban, kitéve annak, hogy a kiástott házak szerettel nyakába omoljanak; — úgy-e aztán ez lengyel-törökös eljárás?

Bakulum.

Marosvásárhely vidékéről. — M.-Vásárhelyre utazva legelőbb is tanulam a vámos-hídon N. M. uram vámosgatását és a szegény vidéki ember sárait, szegénytől égő arcát, néha meg hátán a palca, arczán a kéréses tenyer útseit. A miveltebb falusi osztály már a harmadik hídon kikeresi a krajczárokat, hogy ne akadályozzassék, s mégis többször kénytelen elnyelni a méltatlanságokat. *) Ajánlom regényíróknak ezen vámoslasi eljárást, ha t. i. valaha egy vámost akarnak eredetiségében szemlélyesíteni.

Betekinték az itteni szini előadások megpillantása végett a színházba (?) s igazomra, nem vártam végig az előadást. Hát azok az öltönyök a vidéki szinpadokon? Kigúnyolása egy ókori hősnak. Török, magyar, hovát, lengyel, persa, arabs sat. mindannyi, ugyanazon szobában frank, angol, spanyol, german-ösök hasonló trikóttban. Azt mondják, hogy a színész a művészet papja. Hát a lelkesek, kinek s minek papjai? a népek, a morálnak. Egy valakinek, hogy pappá szenteltessek föl, komoly tanokat kell tanulmányozni 14 évig, a szigorlat csaknem egy évet igényel, s mégse elég; a jó pap holtig tanul. Vajjon hazánk valamelyik részében gondolkodtak-e arról komolyan, hogy ha a községi papoknak van iskolája, ha a szindarab-írók művei tudományos férfiak által szigorú vizsgálat alá vétetnek, a színészeknek is legyen állandó alapított iskolája, a melyben előbb tanulmányozzanak, morális elismerést nyerjenek, s a kiálló kísérlet sikeres letétele után bocsátassanak — mint végezték ifjak — a nagyvilágba? Egy ilyen színész-képző intézet az ország fővárosában létesülhetne. Ugy, de alapigényeltetik. Semmire áll fenn alap nélkül, semmire született egyszerre, mint Minerva. E végre minden fennálló s az ország városaiban működő társaság kötelezettsége, hogy lassankint rendezzen egy külön előadást, s annak tiszta jövedelme tétessék le, sőt aláírás és önkéntes adakozás által is húsz év alatt egy országos bizottmány kezébe begyűljön, csak pl. Pestre is 25,000 pp. frt töké. A színész-gyakornokok is kirándulás, szorgalom sat. a zsebpénzt, a szivarra való megcserezhethetnek, sőt a mint a tanodákban a jó egykezetű ifju fentartja magát, úgy ezen a pályán is nyílnék mék. Végre honról is nyerne valami jövedelmecskét a gyakornok. Aztán lenne a szinpad tanító-szék! Abránd, kegyes ohajtás-e ez? Aztán méltatná magát a színészet arra, hogy a szereplőkről annyi tüzetes cikkek közöltessek.

Mezőség.

N.-Enyed, okt. 15-kén, 1858. — Ugy szetrem vidor arccal, mosolygó ajakkal a szivreható férfit, nyári nap sugarával a sárga-lombu öszt. S éppen idők járnak, mintha ők akarnának fölvidítani a sokször gondok közt, mik életmódjaink s pénzforszáink apadtával meghorognak annyiszor. A termelő osztály őseinek eldarabolt földjén, az elemek szeszélyétől, haragtól látogatón terhe alatt roskadoz. A hivatali osztály csak annyit bír, mennyi szűken él. Ily körülmények közt közlekedési viszonyaitól nyomtatva, csekély bevétel számát az iparos és kereskedő-osztály. A mint tágnak a cseh-vi-szonyok, megszaporodtak az úgynevezett „mes-terek.” Számok tehát akkor szaporodtak, mikor bevétel összegük kevesbült. A mesterekkel vált ifjak közül aránylagosan kevesebb a magát szakában jól értő, mint ezelőtt; holott az ifjak mesterekkel létük után hamar alkotván családót, a jelen körülmények közt oly súlyossá lett élet-gondok közt kellő figyelmet szakmájokra nem fordíthatnak, holott most több készültséget igényel a megélhetés. Én iparosaink szegényülése-ének ebben keresem legfőbb okát. Vajjon nem jobb lenne-e, ha minden iparágnál csak meghatározott száma lenne a „mester”-eknek, ezek nemsoká iparnemőkből mutatnának föl „remek”-et, de műveltségükről is ismereteseeknek kellett-

*) Pedig határozottan szól a rendelet, hogy a kik eddig vámost nem adtak, most se kell adniok. Szerk.

nék lenni. A többiek mint segédek dolgozván mestereknél (kik miveltebbek és módoságuk kebelén iparágakban is haladtak), több anyagi és szellemi hasznót vonhatnak, mint jelenben. Hogy azoknak, kik polgárokká válnak, mily szükséges a képzettség, állatjuk, ha megfontoljuk azt, hogy minő fontos szerepet adott a körülmények hatalma a polgárosztálynak nemzeti életünkben. Ajánlatunkat az illetők figyelmére elég bátrak vagyunk méltónak tartani.

Színészeink, kik e hó végéig lesznek városunkban, közelebből Szigligeti drámáját adták, „Az egri nő” (mit ők Egervár ostromának czimezték). Ebben két új taggal találkozám. Kövesiné és Krasznáival. Az elsőnek szép hangváltzatása, szabályos mimikája és plasztikája, gyönyörű hangváltzatai vannak, átérzi, áttanulmányozza szerepeit minden részében; de hangja kellemetlenül és gyenge, testállása sokszor görbült. Szokják el a válrángatástól, nyakgörbítéstől és fejét ne szegje föl. Krasznai kezdő-színész, jó külső és jó beszéző-organum birtokában. Hangja szép, de hideg és szavallata egyhangú, modulálja ugyan itt-ott, de csak akkor, a midőn eszébe jut és akkor is rozsl. Ő most semmit nem bír; ajánlok mindent megszerzeni, mi jó színésznek fölkell.

Körünkben van a Pongrácz zenekara hét tag-jával, s egy tag a Salamon zenekarából; élvezetes két estét okoztak nekünk. Én dalaikra (miket egykor vidor lélekkel hallgatték) újra érzem kolozsvári életemnek minden boldog perczét, fája érzem az angol költőnek J. wear away my best days in sorrow oladt toil! ...

r. l.

Arkos, okt. 14-kén, 1858 — Tiszelt szerkesztőség! E perczben, midőn e leveletem postára tevém, egyszersmind takarmányomat biztosítam is tűzkár ellen. Ezt mindenestre tenni határozott szándokom vala, de még eddig egy s más dolgaim miatt halasztám. Megvallom, e télenegéből az arkosi ádáz események riasztának föl. Augusztus hó végnapjai óta ugyanis tegnapig már tizszer tétéltel gyújtás, úgy látszik, mindenik szándékosan; ötször szalmafe-deles kert, ötször pedig szalmás épület; elégett eddig három zsellérház, egy szekérszín és két csür; három gazda kóstját, egyik 50 kalangya búzáját is kárba vallotta. Egyik gyújtás setét reggel történt, a többi mind este; mindenik szélletlen, csendes idővel. Azt gondoltuk, hogy a gyújtogatónak csak arra volna különös szeszélye, hogy lássa a népet futkosni, megijedni sat. volt kertgyújtás úgy is, hogy a gyújtó szándékát csak a töröküzáhtás meg-habóritása magyaráztuk. De tegnap borzalommal riadtunk föl, egymást többféle észrevé-teleinkkel vizsgálató bátorításaink álamból. A sok égre ugyanis meglette a s.-sz.-györgyi szomszédban lakó cs. kir. járáshivatali rendelkezés, mely szerint a négy évről helyett minden éjre huszonnégy vigyázó-őrök rendeltettek. Ezek éber figyelmét is megcsalta a gyújtó, mert egy a falu körén kívül 100 ölynyire eső szalmás-kertet kétszer gyújtott meg. Tegnap pedig S.-Sz.-Györgyön országos vásárnap lévén, hová a nép, mint tözsomzódásba, Arkosról nagy szá-mal meg szokott jelenni, az a titkos valaki használta az alkalmat és meglehetősen fűvö keleti irányában meggyújtott egy csür, mely azon telken egy szekérszinnel együtt leégett ugyan, de még azonkívül a tüzes-perjék közelebb és távolabb négy helyen gyújtottak, melyeket azonban az éber őrködés mind eloltott. Ez már nagyon komoly valóság! a falunak harmadré-se valósággal sakkba volt véve. Így vagyunk mi, ha valaki csak marhájának, vagy másképp kiáltani talál, kik csak azt hallják, égéstől ret-tennek meg, sokan virrasznak, sokan lefekün-ni se merészelnék.

Mint említém, tegnap S.-Sz.-Györgyön or-szágos vásárnap volt. Ez rendszerint ezelőtt Lukácsnap utáni csütörtökön szokott volt történni; de tavaly Brassó s mindszentnapj vásá-rát éppen Lukácsnapra változtatták át ezutánra, ezért tartatott meg tegnap a s.-sz.-györgyi. Igaz, hogy ez ezelőtt csak harmadnapal hirdettelet ki a hétfői héti vásáron, de mégis elég népes volt.

Emlitettem volt ezelőtt, hogy a s.-sz.-györ-gyi cs. kir. normalis vidéki iskola az ev. ref. fő-consistorium felügyeleti intézkedése alá helyez-tett a kormány által. Erről illető isk. tanácsos nlgs Salamon József ur nem régen tett átúta-ztában egy felsőbb rendelt értelmével mind a normalis tanító urakat, mind pedig a sepsi kör-nyéki ev. ref. egyházi igazgatóságot értesítette; mire egyházi vidéki gyűlés tartatván, a csak elemi iskolában egy gymnasialis osztály meg-kezdésére vonatkozó tanári állomásra választás tétélt, tudom szerint első helyen ajánlatván fel a főconsistoriumnak a praeparandiat végzett igen derék szerény ifju Péter Károly, ha a gym-nasialis osztályra a kinevezés nem sikerülne, azon esetre a fölterjesztésben az kéretek, hogy a kinevezés a felsőbb elemi osztályra is tétessék meg, mert a kedvező kormányrendelet fel-használására kezet kell tenni. Eddig még a fő-consistoriumtól semmi se érkezett vissza. Ebből önként értjük, hogy a vidéki népiskolának fe-lekezeti iskolává kell válni.

Mint egy k.-vásárhelyi polgártól hallám, teg-nap éjjel ott nagy égis volt, s tán egy házban

gyermekek is bennégték volna. De több való-sulágis csak hirtet veszem.

Erről most jut eszembe, hogy egy szep. 26-ki arkosi egéskor egy zsellérház és egy csür egyszerre égván, betegeskedő Veres Károlyt néje felkötötte, ki is kimentén, látta, hogy az égés közél éppen csürje irányában van, melyen úgy megréttent, hogy egy rögtöni gutaütés a halál karjaiba taszta.

Magyarhon kormányzója Albert cs. kir. fő-herczeg ő fensége Brassóban okt. kezdő nap-jaiban nagy katonagyűlet felett tartott szemlé. Úgy értjük, hogy az oda megjelent havasokból téli szállásra S.-Sz.-György és Maksa környé-kei is uhlánereket kapnának: okául mondaná, mert Magyarhonból azért kellett ide (az oláhor-szági szélékre!) hozni, hogy ott a szárazság miatt széna nem termett. Akarám mondaní, azok bizony nemsak szénaért, hanem szalmá-ért is jöttek felénk.

A s.-sz.-györgyi piacon az ó-búzának 6, az új-búzának 5, a rozsnak 2 1/2, a töröküzá-nak 2 2/3, a zabnak 1 1/2 pengő forintot kelt el köbfe folyó október hó 11-kén. K. M.

Déva, okt. 13-kán, 1858. — Egy egyszerű, de szelleműs és éppen ezért nagy innepélynek valék szerencsés tanuja lenni. M.-Németi gróf Gyulai Lajos urnak egyik dicső őse, cs. kir. kamarás és altábornagy, néhai gr. Gyulai István, ki a hazának, királynak és a vallásnak emlékdús szolgálatakat tett, ma száz éve szünt meg élni és tenni. A kegyeletes unoka, gr. Gyulai Lajos ur, azon gyászjelenetnek százados innepet rendezett, melyre szomszédok ismerősei, barátai többen megjelenvén, dévai ev. ref. lelkesz, tisz-teletes Dáné István ur, az innepély méltóságá-hoz illő és szelleműs emlékbeszédet tartott, a szent beszéd alapját bölcs Salamon péld. könyv. 10. r. 7. verséből vévén.

Az istenitisztetlet barátságos és egyszerű ebéd kísérté. A kegyeletes unoka gróf ur a sz. emlékbeszédet kinyomatni, a bévendő pénzt a dévai ref. iskola gyarapítására adatni határo-zta, és jószágai igazgatójának megrendelte, hogy a m.-németi ev. ref. templom, mely most isten igéjét hirdető pap és hallgatók nélkül pusztán, bezárva áll, melynek roskadozó falai mellett nyugszanak a megisztelt ősnak porai, újítas-sék ki.

Örömkéj tölti el a hazafi-szívet, valahány-szor a polgári erény és hazafiságnak áldozhat; ha boldog emlékeztet szárnyain a voltakra gon-dol és a jelen tikkasztó terhei alatt a multakon pihentetheti szellemét, és vigasz tölti a már rugókonyaságát szinte vesztett kebelét is, habár mi kis lobbanó fény világánál a multak porait tiszteletben látja őriztetni.

Tisztelettel hajlunk meg az unoka előtt, ki-ben magasztosan tapasztaljuk élni a derek éssé-iranti kegyeletes tiszteletet; mert hisz ha mi nem szorítjuk keblünkhez multunkat, és mi nem emlékszünk mieinkről, ki fog rólunk megem-lékezni?!

Hegedűs Sándor.

Tasnád. — Mozogni kezdünk mi is, a jelen hónapban bor és szőlő kiállítását láthatunk városunkban, alkalmasint azon időben, mikor a tasnávidéki szőlőhegyek s termékei bonczésk-alá lesznek véve. Arról vagyunk ugyanis értesítve, hogy ez évben a szőlőgyászi s érme-léki hegyek vannak kitűzve a Gazd.-egylet ré-széről megvizsgáltatásul, s mi tárkarokkal várjuk honunk nagy fiát, gróf M. urat, s vele együtt jövő borászati ügybarátokat.

Mult hó végén folyt el a szőlőgyászi ref. egyházkerület ősi zsinata városunk kebelében; ülnökök s hallgatók kevés számmal. A felsőbb rendeletek s mult gyűlési jegyzőkönyv felolva-rása után, áttért a gyűlés a rendes tárgyalás-hoz. Váloper csak csak kettő volt. Éppen mi-akor e sorokat írom, kiáltják „tűz van,” egy ház előtti csomó szalma gyult meg, gyermekek játszódtak gyufával s azok gyújták meg a rakás szalmát; oltók siettek nagyszámmal, s csakis a gyors segélynyújtásnak köszönhető, hogy na-gyobb szerencsétlenség nem történt.

A szőlő jól érik, mivel rendesen meleg, száraz idő járt közelebből. Őszi vetésünk mind porba hullott. r. l.

KOLOZSVÁRI NAPLO.

* * * Ha nem egy régi emlék elpusztulása ál-tal történnék, szinte jól esnék jelenetünk, hogy városunk hatósága egyetlen nyári mulatóhe-lyünk, a sétány érdekében, azon szükségessé in-tézkedést teszi, hogy a kis Szamos partján álló s lőporos bástya név alatt ismert torony kö-veiből csinos kőhidat építet a mostani fahid helyébe. A munka már foly.

* * * A napokban igen kedélyes mulatság volt Budapesten. A szép számmal egybegyűlt köz-zönséget a Pongrácz-testvérek igen jele-sen szervezett zenekara legvidámabb hangu-latra ragadta. De hát mikor mentek Pongráczék Pestre? kérdi valaki. — Nem is mentek bíz ők olyan messze, ámbár rég készülnek, s el i-mehetnének, a nélkül, hogy szegényt vallanás-nak; hanem e kedélyes estélyt a Budapest-hoz czimzett kávéház f. hó 20-kán történt meg-

nyitásakor szerezték a közönségnek. A kávéház igen csinosan, újlag van rendezve, s tulajdonosa ért hozzá, hogyan kell ellátni a vendégeket.

* Döcsei Károly, keleti utazásáról ismert hazánkba, közelebbről enyedi tanárnak megválasztatván, engedélyt kapott az ev. ref. konsistoriumtól, hogy még egy évet Berlinben és Göttingában töltsön. Bányai Pál, jelenleg segédtanár, az ev. ref. iskola előjárósága megengedésevel szintén megy Göttingába és Berlinbe, az ottani egyetemeken nyelvészeti ismereteket gyarapítani.

— Urlaki M. kolozsvári polgár-íjű, ki a festészetben kitüntette magát, most egy fényképező gépet hozatván, díszes képeket állít elő, olajjal s aquarellel színezve, a mint ezt monostor-utcai kiállításán láthatni.

* A szebeni hivatalos lap szerint a n-ajtai templom építés alatt levő tornya minden állással együtt f. hó 1-sején összeomlott, egy leányt agyonlőtt, s három körmes megsérült. Elég szomorú, ha igaz; de éppen most beszélünk egy n-ajtai lakossal, a ki az egészről semmit se tud. Hanem volt a n-ajtai torony mellett két óriási fenyő. No, azok közül az egyik csakugyan kidőlt a napokban. Tudósítást kérünk n-ajtai levelezőnkől.

— Jókai Mór, e hó 17-kén érkezett Abudbányára, s ott néhány nap mulatott, látogatásokat téve a bányaváros szép vidékén. A Denton egyik baloldali szirtjét, a kirándulásban résztvevő közönség egyhangú kíváratára „Jókai szirtjének” nevezték el. A részletes tudósítást jövő számmal hozandja.

— A sz-somlyói kerületben, Füzes-Szent Péter helysége határában, folyó hó 18-kán tűz támadt s egy kalangya széna-martaleka lőn, mely azonban a tulajdonos szerencséjére, az első magyar általános biztosító-társaság kolozsvári főigazgatóságának biztosítva volt.

— Megjelent a magyar ifjúság könyvtárának II-dik kötete, szerkesztve Hunfalvi János által. Ezen kötet címe: „Ujabb utazások és kalandozások” s a címre vonatkozó s ügyesen kiválasztott tárgyak gazdag halmazával van ellátva, melyet másfélórét öt színezett kép díszít. Az ifjak szülői s nevelői egy józanon oktató olvasmányt adhatnak át ebben növendékeiknek, a mit az öreg ember is nagy élvezet és tanulsággal olvashat végig.

* Krakkói lapok egy szerencsétlen esetről írnak, mely f. h. 8-dikán Lankutban adta elő magát, s Erdély kormányzó-herceg ő magasságának egyik rokonát érte. Ugyanis herceg Liechtenstein Eduárd 19 éves fiával vadászaton lévén, egy vigyázatlanság következtében elsült fegyver egész töltése a fiatal herceg táborát érte. A sebesült azzonnal a kastélyba szállítottat, s chloroform alkalmazásával négy lábujját amputáltatott.

* Nevezetes, a mit a „Milit. Ztg.” ír, hogy Császár Ő Felsége a minisztertanács és a birodalmi tanács indítványára a magasabb polgári és katonai hivatalok személyzetének jelentékeny kevesbítését, s e szerint a „schreiberei” kevesbítését is a polgári és katonai kormányzatnál legkegyelmesebben megrendelni méltóztatott.

* Japánban a szolgai ceremóniázas oly annyira napi rendben van, hogy az emberek inkább csuszó-mászó férgeknek látszanak lenni. A közönséges ember ugyanis, ha egy császári hivatalnokkal találkozik, tartozik porig alázódó bókot csinálni, s aztán térden és hason előre, és hátra mászkálni a földön. Az alárendelt személy, ha előjárója szobájába lép, cipőit künn hagyja, s csak térden állva bátoríthat hozzá szólni.

* Tortosában a mise alatt egy felbőszült bika a székesegyházba az oltárig rohanván, ottan több lelkézt megsebesített, míg végre nagy bajjal kézre kerítették. A zavar, rémület és kétségbeesés, a melyet az áhitatos hallgatóság tanúsított, borzasztónak íratik le.

* Egy spanyol gőzös „Vasco de Gama,” melyen spanyol missionáriusok utaznak, Afrika partjaihoz közeledvén, két új sziget fedeztetett föl, a melyeket a spanyol királyné nevében azonnal el is foglaltak.

* A hannoverai újságok hiába írnak a Magyarországra vándorlás kedvezőtlen eredményeiről. A nép csak a papokra hallgat, s most is 70 tagból álló új karaván indult el Magyarországra, az álmódott Eldorádó felé.

* Holla ndiában ismeretes gazdasági elv. Ha nyolcz tehén egy legelőn volt, s azon több táplálékot nem talál, két ló igen jól fogja ott találni magát néhány napig. Ha azonban végül ezeknek se maradt semmi, akkor négy juh ottan még jó darab ideig legelhet elégtelenen.

— (Necrológ.) Özv. Káli Nagy Istváné, sz. Szentiványi Mária, kit nyílt háza vendégszeretete s szép családja Marosközének úgy kijelölt, e hó 19-kén jobb létre szenderült. A derek urnóban családja egy jó anyát, a hon egy jó leányát, az irodalom egy buzgó barátját veszítette. — Béke hamvaira!

* Egyes hírek. — Az idej parduiczi löversenyen az ezer aranyos díjt gróf Kinsky Octáv „Harlequin”-ja nyerte. A lótenyésztés emelése végett ő Felsége a jövő évre 3250 darab aranyat méltóztatott megajánlani jutalmul.

kul állami jövedelemforrásokból. — A francia orvosi lap szerint a sebre tett szén tüstént enyhíti az égés által okozott fájdalmat; huzamos ideig rajta hagyva pedig hatalmas gyógyyszer. — Kormócson 13 pénzverő-gépet dolgozik. Mindegyik egy perc alatt 45 pénzdarabot ver. Egy hó alatt ottan 12 1/2 millió darab készíthető. — Nem árt tudni, hogy az az üstökös, melyet pár hétig bémulánk, milyen gyorsan utazik. Az asztronomusok kiszámították, hogy minden percben 472 mértföldet halad. — Fokszámban borzasztó gyermekgyilkosság követte el. A tettest fölfedezőjének jutalmul a bukaresti zsidóság 500 aranyat tűzött ki.

Nemzeti színház. — Havi ur dalszínház-sága mult vasárnap kezdé meg előadásait nemzeti színházunkban, természetes, hogy ugynevezett vasárnapi darabbal és pedig „Parlagi Jancsi” ismert népszínművel. No már, a ki nem érti, miben rejlik egy „dalszínház-ság” igazgatásának titka, az persze meg nem foghatja, miért nem választott az igazgató egy jó drámát, vagy egy jó operát, személyzetének bemutatására. De tudni kell, hogy az epedő műszomját könnyű kielégíteni; kár mindjárt vesztegetni a valódi nektárt, s aztán „Parlagi Jancsi” pompás zagyvalék, akarjuk mondani, egyveleg arra, hogy egyszerre drama, opera és ballet bemutatassék. Kedden már finnyásabb műgények elégtették ki „Lammermori Lucia” vagy mintaszinaponált: „Lucia di Lammermoor” című, s Kolozsvárt igen kedvelt dalmű színrehozatala által. Mindkét előadás a maga nemében sikerültnek mondható, s a közönség, mely szép számmal volt jelen, elégtelen bírálga az egyes tagokat, a kik a közvélemény ítélőszéke előtt állanak. Jóllehet e rovat épp e közvélemény viszhangja kell hogy legyen, az alkalommal illőnek találjuk nem sietni egyes megjegyzéseinkkel. A vidéki t. olvasó, a ki talán e rovat jó-állása után szokott beköcsözni, megengedi nekünk, hogy egy kissé jobban öszeismerkedjünk. A bemutatás a társasági életben is igen kényes dolog. Hát még a színbírálat sikos, és valóban halálatlan terén. Ismerkedjünk tehát még egy kicsit!

NYILT KÖSZÖNET.

Kötelességemnek tartom másoknak példaadásul nyilvánítani, hogy m-ludasi épületeimel én is egy kölcsönös, t. i. az erdélyi jég- és tűzkármentő-társulatnál biztosítván, miután azok közül némelyek folyó évi augusztus havában elégték, mihelyt az általam bemutatott becsü-levelek a társulat igazgatóságához beérkeztek, rögtön az egész károm fedezésére utalványozott összeg, kész pénzben megküldött, miáltal azon helyzetbe jövek, hogy a szükséges épület-anyagokat azonnal beszerezhetvén, épületeimet kellő időben, jóval a zordabb idősze bekövetkezése előtt, teljesen helyreállíthatam.

Midőn e társulat igazgatóságának ezen oly pontos és gyors segédmező eljárásait köszönetet szavazok, csak kötelességemet teljesítem, alkalmat vévén egyuttal azon legistább akarat sugalla nézetem nyilvánítására, nem lehet-e a marosközki egyletnek módot találni arra, hogy az erdélyi kölcsönös társulattal, (ezéjja s alapelve mindkettőnek ugyanaz lévén, s csak a kivétel s eljárás különböz) egyet érve és kezelve, oly karba helyezze magát, hogy védettei szerencsétlenségén rögtön segíthessen. Mert igazmondás azon deák közmondás, melyet a tapasztalás érzete idéztet velem: bis dat, qui cito dat!

Maros-Ludason, okt. 18-kán, 1858.

Nyerges Ferencz,
birtokos és haszonbérlo.

Bécsi börze. — Október 26-kán. Erdélyi urbíri-papir 82 Magyar urbíri-papir 82. Nemzeti kölcsön 827 1/2. Arany darabja 4 fnt 42 1/2 kr. Ezüst egyenlő.

KÜLFÖLD.

Németország. — Berlinből, okt. 20-ról a következő magányürgöny érkezett. Porosz trónörökös ő kir. fenségének az országgyűlést megnyitó beszéde. Ő fensége fájdalmas érzéssel, de bizalomteljesen lép az országgyűlésbe. Király ő fensége által, míg az isteni kegyelem a királyi hivatal átvételét meg fogja engedni, a miért könyörög, a regenség átvételére szólítatván föl, a hercegnek megnyugtására szolgál, hogy a király az ország javán való gondoskodásából, őt a regenség átvételével meghízní kegyeskedett. „E felsőbb akaratnyilatkozás következtében, folytatta szóról-szóra a herceg, a tényleg meglevő körülmények és az országos törvények által kiszabott rendelkezések tekintetbevételével elvállalám a regenség súlyos terhét és felelősségét, azon komoly szándékkal, hogy azt tegyem ennekutána is, a mit az országos alkotmány és a törvények tölem megkívánnak.” A

herceg elvárja, hogy az országgyűlés hasonló fog tenni. Különös küldöttség fogja a regensséget illető okmányokat előterjeszteni a két ház egyesült ülésében, a hol egyszersmind a kívánt szükséges felvilágosítások is meg fognak adni. Minél szomorubb a kilátás a király egészségi állapotjára nézve, annál magasbra kell Poroszország zászlójának emeltetni a lelkiismeretes bizalom és egyezés által. A herceg így végzte beszédét. „Azon kiáltással, mely máskor e teremben oly örömteljesen hangzott, zárom be ez ünnepélyes cselekvényt: Éljen a király!”

— Berlin, okt. 20. délután. Valamint az urak, egy a követek háza, ma külön ülésben az előbbi ülésszak elnökeit közfölkialtással újra megválasztották, s a két ház egyesült ülésének napirend-tervét is elfogadták egyértelműleg. Holnap délután 1 órakor közös ülés lesz a követek házában termében, melyen a legelsőbb helyen kelt üzenet fölolvastatik.

Törökország. — A bosnyákföldről érkező hírek folyvást nyugtalanságokról szólnak: A „Tem. Ztg.”-nak írják, hogy a gradasácsi nahiában okt. 7-én lázadás ütött ki. A bosnyákok agyonverték Resid gradasácsi béget több pandurjával és néhány törökkel együtt; Szali, gradasávi béget elfogták, megkötözték, s biztos hírek szerint folygyújtották a törökök házaikat.

Anglia. — Angolországának a francia-portugalli viszály iránti közönyös magatartása miatt sok emberfia már-már nyugtalankodott, a midőn rögtön azon hír lep meg, hogy okt. 16-án „Victoria” angol hadihajó (101 ágyúval), s „Racoon” korvett Lissabon előtt megjelent. Zúgatak ugyan már néhány nap előtt e két angol hajónak mielőbbi megérkezését, mindamellett is meglepőnek mondható ezen esemény, mivel már néhány nap óta megoldottnak hirdeté az egész bogot, sőt még a két francia hadihajónak Lissabonból távozását is minden órán várhatóan jelenték. A legújabb párisi lapok mind ezen esemenynyel nyugtalanok; a francia fővárosban uralgó nyugtalanság bennük is mind tükröződik. Minden híhetőség szerint az angol kormány el volt tökéltve, a vizsályt egy ideig csak nyugodt plegmával kémlelni, s csak akkor avatkozni belé, ha Franciaország felveskedése bizonyos határt túllépne. Nem maradhat figyelem nélkül az is, hogy az angol hajók elutazása körül-belül azon egy időre esik a Londonban székelő portugalli követnek Párisból való eltávoztával, hol az az alkudozásokban részt vön, miből lehet gondolni, hogy a brit kormány elegendőnek ismeri az engedékenységet azon mértékét, a melyet Portugal nyilvánított, s nem kívánja, hogy a nyomás, melyet Franciaország a portugalli kormányra gyakorol, még súlyosabb legyen. Ide járul még azon tudósítás is, miszerint a párisi portugalli követ, Pavia, nem mint eleinte hírlék, egy Walewszki által javallott kész egyezményi tervet vitt Lissabonba, hanem csak azért ntazott oda, hogy kormányát felvilágosítsa, miképp a francia ultimatumhoz tisztán-pusztán alkalmazkodnia kell.

Franciaország. — Párisban reszkető kárörömmel várják, hogy Touvenel vadász ur a brit farkast kizaklassa a török cserjéből. Egyébiránt, ha az öreg angol alkudozása megszakadt volna is még egy időre, azért nem kell hinni, hogy angol kézből munka oly könnyen kiforduljon. A párisi udvar ingerültségét a londoni ellen fokozza még az is, hogy az angolok néhány kis szigetet, mely Madagaskar körül fekszik, sajátjuk gyaránt lefoglalták, míg a „La Presse” a gyarmati miniszter Napoleon hg. meghitt közlönye, szünetszakadattan azt kiabálja, hogy ama vidékeken a maga hatalmát, s birtokát senkivel meg nem oszthatja.

Braziliával is került alkalma a francia kormánynak éreztethetnie az ő világbíró hatalmasságát; ott egy francziának halála után a francia consul a meghaltak vagyonát, ennek gyermekei számára lefoglalta, míg a braziliai hatóságok e zárt erő-

szakosan megszüntették, arra hivatkozván, hogy a Braziliában született gyermek — bárki legyen is apja — braziliai polgár. A consul erre zászlóját levette, s egy kis diplomatiái szakadást hozott színre; hanem ez könnyen földható feslés lesz inkább, mint deréktörés.

— A francia udvar okt. 24-én volt Compiègnebe érkezendő, hol nagyszerűen fényesek lesznek az őszi szokott mulatságok, s minden hétre egy sereg vendég lesz oda meghíva. Brüsseli jó barátunk „a Nord” már törí fejét azon, ha vajjon Hübner báró remélhet-e egy ily meghívást, s e részben nem igen vigasztaló kilátásokat tár fel a szeretett barát, de korántse csupán politikai indokból, hanem, s ez mindenesetre rendkívüli figyelmet igénylő okoskodás! — mert a francia udvar ott csak is „vidám” arcokat kíván maga körül látni, Hübner báró pedig mindig oly komor képet mutat. Ismerjük Franciaország igényét, hogy minden illeszse a maga politikáját a francia izlésmintához; de hogy a diplomaták is mindig oly képet csináljanak, minő a francziák császára előtt kedves, ez mindenesetre valami új s eredeti, s ama követre emlékeztet, a kinek szakállatlanságát vetették volt szemére, s a ki erre oly feleletet adott, mely ismeretesebb, mint hogy itt ismételnék sikeréség volna.

— A „Mortara-ügyben Párisból a „Nord”-nak írják: „A francia császár követe a szentszéknél, Grammont hg. a mely pillanatban tudomást vett ama gyermekrablási esetről, azonnal figyelmeztette a sz. atyát azon következményekre, miket egy ily önkényes tény maga után fogna húzni a nyilvános rendet, sőt a vallást illetőleg is. A francia kormány maga is helyeselve római követének bölcs megjegyzéseit, mitse mulasztott el a véggett, hogy ez ügynek jó kimenetelét idézze elő. De mostanig minden előterjesztései fogamat nélkül maradtak. Sőt erősítik, hogy IX. Pius pápa, a kinek belátását, s mérsékeltiséget oly gyakran magasztalták, csak sajnálkódással vette az ifju Mortara áttérítését. Megindító részvételt fogadta el e gyermek apját, s megengedte annak azon zárda meglátogatását, hol a gyermeket elzárva tartják. Elvégre, hajál vagyok értesülve, hajlandó volna a pápai kormány a közvéleménynek némi elégtételt adni azáltal, hogy egy nyilatkozatában az ifju Mortara visszatartóztatása iránti minden felelősséget elhárítana magáról, s valóban úgy látszik, hogy maga a pápa tekintélye se járulhat közbe, hogy a gyermeket visszaadják családjának. Az egyház törvénye szigorú ez ügyben, s maga a pápa tekintélye se tehet semmit egy hitcikely ellen. Mint mondják, a római hivatalos lapban egy hirdetmény fog megjelenni, mely földérendi a dolog állását, s a sz. atya személyes felelősségét kimentendi a sajnálatos ügyből.”

Svédország. — Ama svéd jegyzék létezését, mely a német szövetségnek Dánorság ellen intézni szándékol katonai eljárása ellen tiltakozik, most már egyenesen Stockholmban kelt tudósítások is megerősítik, azon hozzáadással, hogy Svédország ezen tiltakozásával korántse „tréfál.” Oly program forog itt fenn, a melyet Oszkár király minden alkalommal szem előtt tart. Holstein éjszaki határában, az Eider mögött, kezdődik a diplomatiái nyelvben a skandináv éjszak, hol Skandinavia különböző államainak érdek-egysége áll be; a svéd-norvég népséget komolyan kell érdekelnie egy ellenséges haderő legkisebb mozgalmának is, s annak kormányát kényszerítenie a talpon állásra minden megtámadás ellen. Szerencsére várható, hogy a német szövetség a svéd kormányt fel fogja menteni minden ily töprengés alól, s nem hagyja magát igen nagy szigorra ragadtatni Dánorság ellen.

Olaszország. — A bolognai zsidó apa Mortara Rómából haza tértekor nejét örült állapotban találván, vad szitkozódás között rohant ki az utcára, minek követ-

keztében elfogatott. Az esztét vesztett aszszony saját lakházába be lön zárva, ingó vagyonuk a hatóság által birtokba véve. Igy írják a „D. A. Ztg“-nak. Erősíti egyszersmind a levelező, Mortarának hitfele, miképp az öreg szolgáló azóta maga megvallotta, hogy ő ama nyilatkozatát, mint-ha a gyermeket megkeresztelte volna, csak azon boszúból cselekedte, hogy Mortara őt oly hirtelen bocsátotta el szolgálatából.

Spanyolország. — Madridból parancs ment Cadixba, hogy a hadihajóknak Marokkó elleni felbeszakadt folszerelését újabb megkezdjék. Ugy látszik, hogy az utolsó tudósítások Ceuta és Melillából készleték a spanyol kabinetet ezen hadmivéletet haladék nélkül megkezdni.

Ázsia. — Kalkuttából, szept. 8-kán írják: A hideg évszak bekövetkeztével a fölkelés teljes elnyomatását remélik. Roberts és Grantnak új győzelmeit jelentik. Nena Szahib Dhorgurinal áll el-sánczolt táborban. A luknoi Begum ajánlatot tett a kormánynak, hogy magát kegyelem mellett megadja.

— Bombay, szept. 24. (Hivatalos tengerentuli posta.) A két lázangó ezred Maltonban majdnem egészen meg lön semmisítve. Nena Szahibnak még lön kímje kivégezve. A Gvaliorból ellillant fölkelők

elfoglalták Intra-Patumot, kirablották, s 40 ágyut elvettek. De Michel tbk 13-kán megverte őket, 30 ágyut elvett. Az angolok vesztesége csak csekély. Allahadból szept. 12-ről hivatalosan jelentik: Észak-India általán csendes. Begum és Nena Szahib a Goga folyótól éjszakra vannak.

Amerika. — New-Yorkból írják, hogy a mormonokkal már minden bajnak vége. Az Egyesült-államok kormánya által beigtatott kormányzó kárdecsapás nélkül járt el teendőiben, s a sósói város ismét telik a kivándorlottsákkal. Az Utahba bevonult hadakkal most a pusztákon át katonai utvonalt pécéztetnek ki, s ez ut mellékén hadiszállásokat rendeztetnek.

— Egyik rabszolgatartó államban minap gazdasági kiállítás volt. Állatok is levén közszemlére kiállítandók, a rendező választmány 25 dollár jutalmat tűzött ki annak, a ki az idén Afrikából hozott legjobb fajta szarvasenyűt állítja ki. Megnyerte-e valaki a jutalmat, nem írják, a jutalom kitűzése azonban megtörtént, szomorú való.

UJ POSTA.

— A tetuani consul-mészárlás kacsának, még pedig algiri hivatalos tollak-

kal bíró kacsának bizonyult be. Mac Mahon, az algiri főkörmányzó, hivatalos uton kapta a kósa madarat a ceutai spanyol kormányzótól Algirba, innen hivatalos gyorsasággal röptette Párisba, és itt imperatori erőhatalommal tarták fel a jó órában érkezett vendég előtt kelet és nyugat kapuit, — és most egyen kell ütni a kacsát, bármilyen komoly hivatalos arca legyen is; mert se egy egész consul, se fél, se alconsul, s általában egy ember se gyilkolhatott meg a szép Tetuánban, a világ legszebb narancsainak hona minden keresztény- és zsidóvérontástól tiszta. A táviró állított, a touloni flotta ismét bevonja szárnyas vitorláit, s az olvasó szíve hasztalan remélt vagy félt a francia-marokkói háború következtől.

— A börze nagyon nyugtalanodik a Tajóba érkezett két angol hadi gőzös miatt; azon hirre pedig, hogy Freemantle admirál alatt egy angol hajóosztály indult ki Plymoutyból, — hihetőleg Lissabon felé: egymásra hullnak ki a kövér falatok a békére nyereszkedők szájából. Meglátjuk, igaza lesz-e a „Kreuzzeitung“ párisi levelezőjének, miszerint „az angol hajók Franciaországgal egyetértés után jelennek meg a Tajón. Komédia az egész! Az angol kabinet képessé akarja magát

tenni arra, hogy támadható interpellatiókra majd tudjon felelni, miszerint k és z volt, Portugallt Franciaország ellen védelmezni.“

— Berlin, okt. 21. Az országgyűlés mindkét házának egyesült ülésében a legmagasb úzenet előterjesztetett. Ahoz hiteles másolatban hozzá van csatolva a f. hó 7-ről legmagasb kibocsátvány s a regensnek f. hó 9-ről kelt kibocsátvány. Az úzenetben az országgyűlés arra szólítatik, hogy a regensségnékirály s a regensál elismert szükségét maga részéről szintén elismerje, hogy ennek folytán az alkotmány-alkmány további ide vonatkozó határozatának is elég tétethessék.

— Stambulból okt. 16-kán írják „Hir szerint tegnapelőtt tartatott az első értekezlet a montenegrói ügyben. Kiamil bey a választási fermánnal Bukurestbe, Arif bey pedig Moldovába fog menni. Redcliffe lord bühetölg már okt. 19-kén elutazandik. Fuad pasát a jövő hét végére várják ide.“

NYILT POSTA.

Berlinbe, Sz. G. barátunkhoz: a kitünően szép „Perényiné“-t vettük; ezért, ha rajtunk állana, mindjárt oda nyújtanék a koszorút. Az előbbi vers közölve volt! Pestre, Th. urnak. „De csak úgy, ha lehet.“

Felelős a szerkesztésért BERDE ARON.

Urbékpótlási töke-utalványozás

A kolozsvári cs. kir. megyei törv. után 1) Bakó Józsefnek m.-ujfalvi b. u. 92 ft 18³/₄ kr. — 2) Farkas Mihálynak, Farkas Borbára Darabont Györgynek, Farkas Róza Makai Samunének és Péterfi Ferencnek széplaki, b.-ujfalvi, sz.-andrási b. u. 2773 ft 6 kr. — 3) Kákusi Eszternek, Luchi Leontinának rákosi, a.-kékés-nyárlói b. u. 867 ft 51¹/₄ kr. — 4) dtdo kórai birt. u. 384 ft 52³/₄ kr. — 5) Szalánzi Pólinak öz. Ince Györgynek erdő-szegyefi b. u. 354 ft 48³/₄ kr. urb. kárp. töke és jár. utal. A köv. bead. dec. 27-ig. Tárgy. nap 1—4-nek febr. 23-ka, — 5 nek febr. 28-ka 1859 d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. kir. megyei törv. után 1) Németi Mária öz. Kovács Samunének mikési, aranyos-lónai b. u. 2168 ft 28 kr. — 2) Kabós Józsefnek deritell, o-bikkalji, o-gy.-monostori,

erdőfalvi, kelezeli birt. u. 5068 ft 15 kr. — 3) Schanbank Frigyes örökösének szász-aknai, m.-sz.-martoni b. u. 19645 ft 56¹/₄ kr. — 4) gr. Karacsai Józsefnek aranykúti, mezőszopori b. u. 12094 ft 26³/₄ kr. — 5) gr. Karacsai Clementina s Melánának aranykúti b. u. 15790 ft 31³/₄ kr. — 6) Keresztes Dániel örökösai, Benedek Miklós s a többinek kis-sármási, b. u. 5570 ft. — 7) Wass Károlynak noklosi, pusztá-egresi, kis-bányai, k.-b.-havasi, p.-sz. királyi b. u. 3702 ft 13³/₄ kr. — 8) Kriszán Mihálynak faragói birt. u. 1541 ft 39³/₄ kr. urb. kárp. töke és jár. utal. A köv. bead. dec. 20-ig. Tárgy. nap febr. 16. és 18-ka 1859 d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. k. megyei törv. után Fosztó Anna Gyarmati Dénesnek felső-peterdi b. u. 412 ft 50³/₄ kr. — Gyarmati Dénesnek vajdasági, szelistei b. u. 749 ft 1³/₄ kr. — dtdo meregyői, o-bikkalji birt. ut. 266 ft 40 kr. — gr.

Haller Károliana Macskási Lajosnének szokoli, kozmatelki b. u. 2227 ft 20¹/₄ kr. — a kolozsvári reform. iskolának magyar-nádosi, bercei, n.-rajtoelzi b. u. 2370 ft 6³/₄ kr. — a katonai r. kath. egyháznak katonai b. u. 1749 ft 11¹/₄ kr. — gr. Toldalagi Ferenc s Mihálynak, meg Katona Póli, szül. gr. Tholdalaginének, Ugron Kata szül. gr. Tholdalaginének, gr. Tholdalagi Eszter s Zsófia gr. Belhennének o-topliczai b. u. 5743 ft 30 kr. — Ujfalvi Józsefnek kishederjesi b. u. 489 ft 3³/₄ kr. urb. kárp. töke és jár. utal. A köv. bead. dec. 27-ig. Tárgy. nap febr. 25. és 26-ka a 4 utóbbinak d. e. 9 órákor.

A brassai cs. k. megyei törv. után gr. Mikses Jánosnak kucslatai b. u. 22810 ft 48³/₄ kr. urb. kárp. töke és jár. utal. A köv. bead. dec. 31-ig. Tárgy. nap febr. 28 ka 1859 d. e. 9 órákor. Károly-fejérvári cs. k. megyei törv. után gr. Teleki Miksának krakkói, igepataki, királypataki, tibi b. u. 7377 ft 46 kr. — Veres

Zsuzsánna öz. Ferváth Józsefnének maros-béldi, paczalkai, diódi, k.-solymosi b. u. 3967 ft 32 kr. — gr. Kendefi Kata gr. Andrási Gyulának apahidai, felgyógyi, havas gyógyi birt. után 4460 ft 58¹/₄ kr. — Bartos Lajosnak forrói b. u. 187 ft 30 kr. — az ev. ref. egyháznak N.-Enyeden felenyedi birt. u. 691 ft 55¹/₄ kr. — Ferenczi Mária öz. Hodor Károlynak diódi birt. u. 227 ft 15³/₄ kr. — Demien Istvánnak csákliai b. u. 489 ft 26¹/₄ kr. — öz. Gilyén Daninának m.-igeni, sárdi b. u. 898 ft 41³/₄ kr. — Gyarmati Dénesnek nagylaki b. u. 48 ft 5¹/₄ kr. urb. kárp. töke és jár. utal. A köv. bead. dec. 28-ig. Tárgy. nap márcz. 8 ka 1859 d. e. 9 órákor.

A zilahi cs. k. megyei törv. után Draveczki Teréz öz. Lázár Imrónének sződemeteri b. u. 5082 ft 4¹/₄ kr. urb. kárp. töke és jár. utal. A köv. bead. nov. 27-ig. Tárgy. nap jan. 29-dike d. e. 9 órákor.

HIVATALOS HIRDETÉS.

alább elősorolandó ügyvivőseiei közbenjárása által. Kolozsvárt július 23. dikan 1858.

Az erdélyi kölcsönös-jég- és tűzmentő társulat igazgatósága.

Az erdélyi ügyvivők névsora: Abrudbányán: Árkosy Károly postames-ter és birtokos.

Adámason: Kovács Károly. Alsó Boldogasszonyfalván: Gyarmathy Dániel birtokos. Alvinczen: Butyka Dániel. Aranykúton: Móza Samu birtokos és haszonbérlo.

Balázsfalván: Dániel Ödön kereskedő. Balázstelen: Szokoly Pál birtokos. Baróthon: Császár Józ. kereskedő és birt. Bethlenben: Csűrös József ev. ref. lelkész. Bikalon: Hankovics György birtokos. Brassóban: Müller Károly kereskedő. Bükösön: Szoboszlai B. Lajos birtokos. Csikbánkfalván: Madár Antal birtokos. Csik-Taplócán: Lázár Dénes birtokos. Czikón: Péchy László. Dézen: Kovács Mózes birtokos és keresk. Dobokán: Hodor Károly birtokos. Erdő-Szentgyörgyön: László Ger-gely ev. ref. lelkész. Felvinczen: Magyar Pál birtokos. Fogarásban: Nehrer Sámuel kereskedő. Gidófalván: Vajna Károly birtokos.

Hátszegen Ehrenthletberger Péter postames-ter.

Károlyfehérvárt: Dergán József keresk. Kenteleken: Vályi Elek ev. ref. esperes. Kézdi-Vásárhelyen: Kovács Dániel birt. Kolozson: Veres Sándor birtokos. Kovásznán: Kozma Antal postahivatalnok és birtokos.

Krasznán: Gyulay Károly birtokos. Magyar Fülöpön: Csia Elek birtokos. Magyar Gyerő-Monostoron: Hory Farkas ev. ref. lelkész. Magyar Nagy-Zsomboron: Zsombori József birtokos.

Magyar Sáros-Berkeszen: Takács Zsigmond birtokos.

Maros-Illyén: Fekete György birtokos. Maros-Ludason: Nyerges Ferenc birtokos. Maros-Solymoson: Bogdán Mózes ev. ref. lelkész.

Maros-Ujvárt: Csengeri József birtokos és cs. kir. sóhivatalnok.

Maros-Vásárhelyen: Czecz Mik. keresk. Mező-Csáváson: Benkő Károly birtokos. Mező-Méhesen: Kendeffy István birtokos. Mező-Szilváson: Papp Ist. haszonbér.

Mocson: Csobánczy-tesivék kereskedők. Nagy-Enyeden: Ungár Mihály kereskedő. Naszodon: Mihalás József postames-ter és birtokos.

Nyerczen: Bartha Albert birtokos.

Szamosujvárt: Temesváry István postames-ter.

Szász-Régenben: Altnér János cs. kir. sorsjátéka gyűlő.

Szász-Sebesben: Gregor Simon keresk. Szászvároson: Német Vilmos keresk.

Széken: Mihály Endre ev. ref. lelkész. Székely-Keresztúron: Kabdebo Antal kereskedő és birtokos.

Székely-Kocsárdon: Sükösd Ferenc ev. ref. lelkész.

Székely-Udvarhelyen: Cimbalmos Lajos birtokos.

Sepsi-Szentgyörgyön: Demeter József birtokos.

Szilág-Y-Cseben: Varga József birtokos. Szilág-Y-Somlyón: Rácz Albert birtokos és postahivatalnok.

Tasnádon: Koroknay Zsigmond birtokos. Tekében: Weber Fr. Mihály gyógyszerész.

Tordán: Wéltis György birtokos és keresk. Tordátfalván: Ürmösi Sándor egység-bíró lelkész.

Tövisen: Márton Ferenc birtokos. Vajda-Hunyadon: Fogarasi Bucsy Mihály birtokos.

Vizaknán: Timár Károly birtokos. Zilahon: Harmath János kereskedő.

Zsibón: Kun Károly ev. ref. lelkész.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(548) (3—4)
GOLDNER M.
Pestről,
FÉRFI-RUHA RAKTÁRA

ajánlja válogatott, a legújabb párisi divatlapok szerint készített férfi öltönyeit a t. cz. közönség kegyes részvételt kéri, s valamint a kelmék jósága a valódisága, úgy meglegő olcsósága által azt megérdemelné ilygyekez. Rendelések elfogadhatnak, és a legújabb divat szerint elkészítve Pestről akár hová küldetnek el. Sátor van a főpiacon.

(545) (4—6)
Hirdetés.

A m.-n.-csáni tagosított Tisza-birtokból mintegy 700—800 hold. mint régi gyeplő kúttakkal ellátott hely, 1859 József-napjától kezdve több évreke hodályképen haszonbérbe adandó. Iskola, Állatvany, Kolozsvár, Központi Egyetemi Könyvtár. Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.

Haszonbérleti kívánók tudassák céljokat, Tordán át, Csánba címzett levélben, vagy személyesen alólírottal. Grois Miklós, gazdatiszt.

(552) (1—4)
Egy művelt, feddhetlen erkölcsű nő, bécsi jó családból, a ki jól beszél és ír németül és francziánul s mindkét nyelvből alapos oktatást adhat, a ki továbbá zongorán művésziileg játszik, s Bécsben valamint más városokban nyilvános hangversenyekben köztetsésben részesült, miután családi ügyek miatt még néhány évig Erdélyben kénytelen maradni, valamely ur házána zene és nyelvtanítóné ohajlana lenni. Bővebb értesítést ad a Dietrich S. kereskedése Kolozsvárt a piacon, a Bánfi ház alatt.

50 szekér széna eladó!

A marosvásárhelyi kerületben Makfalván, 50 szekér jó réti széna megvásárlása felett értekezhetni Makfalván, Dózsa Dániel udvarában. Mai számunkhoz egy felv. melléklet és Popini Ferdinand árjegyzéke van csatolva.

(551) (2—3)
Iktári mlsgos gróf Bethlen Domokos ur, gyalakti egész birtoka, chez tartozó több helyes-gekbeni rész-jószágokkal, — szántókkal, kaszálók-akkal, kitűnő bort-termő terjedelmes szőlőkkel, a Küküllő vizén levő négy-kövü malommal, országos három vásár jogvédelmeivel, korcsma jog-gal, birtokosi több javadalmakkal; a jövő márczius hó 15-kén kezdve, több évreke haszonbérbe adó.

Iktári mlsgos gróf Bethlen Domokos ur, M. Váshelyhez 3¹/₂ óra távolságra, Bergenye hely-ségében levő rész jószága, több majorság, sz. ntó-kaszáló-földekkel, és egy tagban levő nagy ki-terjedésű pradiális helylyel, külön tagban levő udvari legelővel, a jövő Sz. György-napon kezd-ve több évreke haszonbérbe adó.

Mindkét haszonbérlet iránt utasítást kaphatni Kolozsvárt, Seres László, — Maros Váshelyt Jakab János urnakál.

(550) (2—3)
A székely-udvarhelyi ref. főgymnasiumnál a német nyelv-tanítói állomás 400 pfital és az iskolai épületben szabad szállással ürességbe jö-vén, arra ezennel f. évi dec. 15-keig pályázás nyitlatik.

A pályázókban megkívánatik, hogy a ma-gyar nyelv tudása mellett a német nyelvet szabályszerűleg értsek és beszéljék, iskolát vég-zett, tanítói képességgel bíró jó erkölcsi és pol-gári magaviseletű egyének legyenek. Ki a német nyelv mellett a franczia nyelvben is jártas lenne: az mások előtt ez állomás elnyerésében előnyvel bírand. és ha muzsikát, vagy szép-írást, raj-zot tanítani tudna: azért külön fizetést huzandna.

A pályázni kívánók személyesen, vagy bér-mentes levéllel értekezhetnek iri tanítót vez-elő-járósságánál, mind a két esetben hiteles bizonyít-ványokkal, melyekben életkoruk, vallásuk, je-lenlegi állásuk tisztán ki legyen fejezve, — kellet-vén a fennebb írt feltételekre nézve személyöket felajánlani.

III.

A testi fáradalmak, valamint a lélek rendkívüli megfeszítése, gyakran igen erős ki-gözlögetést idéznek elő, s így megrongálják a hajrendszer szabályszerű munkásságát, és lassanként a hajazat életerejét is, mi pedig annak fentartására elkerülhetlen szükséges.

U. I. Ha az EAU DE LOB növényi enyvrészei kiválnának, ez mitse von le a víz jó-ságából. Az ülep nem használandó. Ez csak az EAU DE LOB szűrődésének következtése.

DE LOB LIPÓT.

Ára egy üvegnek 4 ft. p. p.

Kapható: GÁL SIMON kereskedésében Kolozsvárt Belső Közép-utcában.

(40)

Dr. SUIN de BOUTEMARD-féle
fűszeres

FOG-PÉP (Zahn-Pasta)

Mint tudva van a különféle FOGPOROK használása nemcsak nem elégséges a fogakat minden üleptől tökéletesen megtisztítani s azok fényét ismét helyreállítani, hanem ezen porforma szerek folytonosan használva, m g részint a foghusra, részint a fogzománcra káros hatással is vannak. E tények több évi tapasztalások gyűjtésére és kémlelődésekre szolgáltak indokul egy **czélszerűbb formájú fogszert** feltalálhatni, minek eredménye lett: Dr. SUIN de BOUTEMARD FÜSZERES FOG-PÉP.

A pép-forma t. i. oly formának bizonyult be, mely a foghust edző hatásánál fogva egyszersmind a legbiztosb s legártatlanabb fogtisztító szer, mely a fogak közt képződő állati és növényi élődek (Parasiten) elpusztulását eszközli, s mely jótékony befolyást gyakorol az egész szájüregre és annak szagára, minél fogva tehát joggal legjobb szerül ajánlathatik, mely a fogak — az emberi szépség és egészség oly lényeges részének — művelésére és fentartására s szenvedő bajok elhárítására alkalmas.

A dr. SUIN de BOUTEMARD-féle FOG-PÉP tehát, a szépitési vegyészeti mostani álláspontja szerint a fogművelésre nézve legnagyobb nyereseményül tekintethetik, és kaphatni igaz valódiságában Kolozsvárt WOLF J.-nál és Tordán Wolf G. gyógyszer-tárában, pakétját 40 krajczárért.

(10)

MOLL
SEIDLITZKI POROK.

(38—40)

Az utolsó párisi világműkiállításra a hivatal: s Wiener-Zeitung szerint minden hasonló házi orvosszeret felett **egyes-egyedül** méltatott **jutalom-médallere**, s a nemzetközi bíróság ezen souverain ítélete által megczáfoltatlan bizonyítvány van adva arról, hogy ezen készülmény minden kül- és belföldi ily-szerű készülményeket jószágával és becsességével felülmúl.

Egyedüli központi szállító raktár: Bécsben a Gólya ezimerű gyógyszer-tár, „Tuchlauben, a Wandl-hotellel szemben.”

Egy bepecsételt satul ára: **1 ft. 12 kr. p. p.**, a melyhez pontos használásmódi utasítás van mellékelve, különböző nyelveken

Főraktár Kolozsvárt: RITTER TRAUGOTT özvegye gyógyszer-tára, b. Monostor-utczában, Szászvárosban SPECH gyógyszerésznél, Besz-terczén SZONGOTT, Déván BÜCHLERNÉL.

Ezen Seidlitz-porok, melyeket mindenütt számtalan példák és hosszas tapasztalás oly hasznosnak talált, hogy azok hire a birodalom határait túlszárnyalta. Hogy MOLL-féle Seidlitz-porok minő gyógyszerrel bírnak jelesen a gyomorhajokban és szorulásokban, hogy minő segínyt nyújt a májbajokban, szorulásokban, aranyérben, szédülésben, szívdobogásban, vértolulásban, gyomorgörccsen, nyálkásorásban s különböző női betegségekben, azt megállapított tények bizonyítják, és számtalan ingerlékeny személyeknek nyújtott lényeges könnyűlést és új tetterőt ezen szerek okos használata.

Ugyan ott mindig kapható: Csuka-máj olaj (Darrsch Leberthran-ölh).

(38)

NÖVÉNY-FOGPOR

G. J. POPP-tól,

Fogorvos s az Anatherin-szájviz sat. kiv. tulajdonosa.

E növény-fogpor aként tisztítja a fogakat, hogy naponkinti használata által nemcsak a szokott, annyira kellemetlen borkő távolíttatik el, de a fogak zomancza fejébb és gyöngédebb lesz; erősíti a foghust, s ezáltal a már megromlott fogak épségét visszaadja, és kellemes illatával a száj legrosszabb szagát is eltávolítja.

Egy skatulya ára 36 kr. p. p. Található Kolozsvárt Wolff J. gyógyszer-tárában és Tordán Wolff Gábornál

(541)

(4 4)

Foghúzás, gálvánikus-géppel.

Alólírt közelről megszerezvén egy gálvánikus-gépet, mely csak most Philadelphában dr. Frankis ur által fedeztetett föl, és Pesten legjobb eredménnyel használtatik, odaváló fogorvos dr. Turnovsky ur által a fogak minden fájdalm nélkül kivételre: fölhevja a fog-bajokban szenvedőket, mint ki fogak takarítása,

kivetele körül már több évek óta foglalkozék, s a fogak kivételére az ujonnan feltalált gálváni gép alkalmazását már jól elsajátította, hogy azon gép segítségével az odvas és fájós fogaknak minden fájdalom nélküli kivételre akár szállá-sán, hidutczában a lutheranum templom oldalában, akár a szenvedők kívánságára tulajdon szállásukon vele rendelkezni méltóztassanak; szol-gálatját ajánlja

DOMOKOS SAMU,

okleveles seb-orvos.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda nyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kegyéppoldái. Kolozsvári kalauz, minden czím, minden mesterség, lakásokkal. Gyorsútdíjak, szállítványi intézetek. Vasútiak, gőzösök. Erdélyi vadászok kijelölése. Váltó s okirati bélyegdíj-jegyzék. Stempel-díjak. Erdély helysé-gei címirtára betűrendben. Pályadíjak e naptár 1860-ik évi folyamára, 25 arany. Ertesítő. Képek. 1) Címkép: a kolozsvári piac és rom. kath. ujon épült torony. 2) Az új pénzek rész-, ezüst-, aranyval színezve.

(547)

(4—9)

IRODALMI JELENTÉS!

sajtó alatt van, s mielőbb meg fog je-
leni:

SAPHIRA

TÖRTÉNETI REGÉNY,

három részben,

írta

Halmágyi Sándor.

Előfizetheti: **2 pfittal** november 15-dikéig. A megrendelő levelek, a pénz-zel együtt, **bérmentesítve**, egyenesen szer-zőhez utasítandók, a kinek állandó lakása Kolozsvárt, k-monostor-utca, 181. szám alatti ház.

(527)

(5—6)

Alólírtak tisztelettel jelentik a t. cz. köz-szégségnek, miszerint ösztönözöttve azon ma-gas pártolás által, melyben rövid megtelepe-dés k ideje alatt részesültek, angolhoni gy-nöküket megbízták Europa-híró „Hon ble Hudson s Bay Company in London“ a világ minden részéből szerkesztetett börgyűjtemé-nyökből az idei országos vásáron különféle legrikább, s jobb bűrök beszerzésére; mely megbízásnak miután ügynökök teljes megelé-gedésre eleget tett, figyelemzetni bátrak a t. cz. közönséget gazdagon kiállított raktárak megsemlélésére, mely jószág, választékos-ság, s lehető mérsékelt áránál fogva, a kül-földiekkel méltán vetekedik, s a mellett, hogy mindennemű szöcs-készletek, s prémekek nagy választásban találhatók, megrendeléseket is készséggel fogadva, jól, pontosan, és olcsón végeznek.

Magokat a nagyérdemű t. cz. közönség pártfogásába ajánlják.

Raktárak Kolozsvárt, piaczor b. Szent-keresztli házánál 7-dik sz. alatt.

Probátki és társa

(516)

(7—15)

Alólírt tisztelettel jelentem a t. cz. közönségnek, hogy a vasút közlekedével meglát-gattam ez évben a közelebb tartott világhíró lipesei nagy vásárt, a honnan elláttam raktá-romat a legujabb divatu prémekkel, bélesek-kel és szövetekkel, valamint el vagyok látva a legujabb divatu női öltönyökkel, bun-dákkal, otthonokák, muff és több köröm-hez tartozókkal, ugy legujabb pesti divatu férfi téli magyarkákkal, bélett kö-penyegek, boberek, utazó bundák és tengeri főkábból készült felső kabá-tokkal, lovagló bekesekkel és különös szép láma-bőrök és abból készült szőnyegek-kel. (Teppich)

Azon bizodalom, a mit már számos évek óta van szerencsém birni a t. cz. közönségtől csaknem az egész országban, bátorít ajánlani ügyelmökbe ujonnan ellátott nagy raktáromat, annyival inkább, minthogy első kezekből va-sárolván, igen jutányos áron szolgálhok.

Elvállalok minden megrendeléseket pon-tosan elkészíteni, megjelenek az ország ne-vezetesebb vásáraiban kész művemmel. Raktá-rom van Kolozsvárt, Belmagyar-utca, 440. szám alatt.

Kolozsvárt, őszelő 7-kén, 1858.

Balás József.

(480)

(11—12)

STEIN JÁNOSNÁL Kolozsvárt, és WITTICH JÓZSEFNÁL M.-Vásárhelyt kapható:

Nagyobb és kisebb (tárczába va-ló) hasonlítás és pénz-átvál-tási táblák tekintettel a folyó évi november elsőjétől kezdve forgalomba jövő új régi pénzemekre.

Ára e czélszerű tábláknak 1-től 6 kr. p. p.